

Załącznik nr 4
do uchwały nr 755/271/21
Zarządu Województwa Pomorskiego
z dnia 29 lipca 2021 r.

**Podsumowanie do Regionalnego
Programu Strategicznego w zakresie
gospodarki, rynku pracy, oferty
turystycznej i czasu wolnego
przyjętego uchwałą
Zarządu Województwa Pomorskiego
nr 755/271/21 z dnia 29 lipca 2021 r.**

Spis treści

Spis treści	2
1. Wstęp	3
2. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych	4
3. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko	8
4. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko	9
5. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione zgłoszone uwagi i wnioski	10
6. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone	11
7. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu	13
8. Spis załączników	16

1. Wstęp

Podsumowanie do Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie gospodarki, rynku pracy, oferty turystycznej i czasu wolnego, zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 247) zawiera:

1. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych.
2. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:
 - a) ustalenia zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
 - b) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
 - c) zgłoszone uwagi i wnioski,
 - d) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,
 - e) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

2. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Uchwałą nr 51/V/19 z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie określenia zasad, trybu i harmonogramu opracowania Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 zapoczątkowany został proces przygotowania Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 (SRWP 2030).

SRWP 2030, przyjęta Uchwałą nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 roku, realizowana będzie poprzez regionalne programy strategiczne, służące harmonijnej operacjonalizacji działań SWP w różnych obszarach tematycznych Strategii. Zgodność ze Strategią i regionalnymi programami strategicznymi będzie podstawowym kryterium decydującym o kształcie przyjmowanych na poziomie SWP programów operacyjnych i innych narzędzi realizacji Strategii. Regionalne programy strategiczne będą podstawowym punktem odniesienia, decydującym o ukierunkowaniu środków ujmowanych po stronie wydatków rozwojowych w budżecie województwa, w tym środków unijnych dostępnych dla województwa pomorskiego w perspektywie finansowej 2021- 2027 i kolejnych.

3 listopada 2020 r. uchwałą nr 994/195/20 Zarząd Województwa Pomorskiego przystąpił do opracowania Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie gospodarki, rynku pracy, oferty turystycznej i czasu wolnego, zwanego dalej „RPS”, po czym, na podstawie uchwały Zarządu Województwa Pomorskiego nr 43/217/21 z dnia 21 stycznia 2021 r. projekt RPS został skierowany do konsultacji, zgodnie z wymogami wynikającymi z Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

RPS operacjonalizuje Cel strategiczny 3. SRWP 2030 – Odporna gospodarka.

W pracach nad Regionalnym Programem Strategicznym w zakresie gospodarki, rynku pracy, oferty turystycznej i czasu wolnego uwzględniono m.in.:

1. Procesy zachodzące w otoczeniu województwa pomorskiego – globalnym, europejskim, bałtyckim i krajowym.
2. Doświadczenia wynikające z realizacji SRWP 2020 oraz skalę i kierunki zmian sytuacji społeczno-gospodarczej w województwie i kraju, a także wyzwania rozwojowe stojące przed województwem pomorskim.
3. Zapisy Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030, przyjętego uchwałą nr 318/XXX/2016 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r.
4. System prowadzenia polityki rozwoju kraju, w tym krajowe otoczenie prawno-regulacyjne.
5. Legislację UE, w tym związaną z uruchomieniem Wieloletnich Ram Finansowych 2021- 2027.

Zakres interwencji RPS określają trzy Cele szczegółowe oraz osiem Priorytetów:

Cel szczegółowy 1 Wysoka pozycja konkurencyjna	Cel szczegółowy 2 Atrakcyjny rynek pracy	Cel szczegółowy 3 Inspirująca oferta turystyczna i czasu wolnego
Priorytet 1.1 Innowacyjna gospodarka	Priorytet 2.1 Kompetentny pracownik	Priorytet 3.1 Markowa oferta turystyczna i czasu wolnego
Priorytet 1.2 Adaptacyjność przedsiębiorstw	Priorytet 2.2 Atrakcyjny pracodawca	Priorytet 3.2 Zintegrowany system marketingu turystycznego
Priorytet 1.3 Regionalna marka gospodarcza	Priorytet 2.3 Regionalny system monitorowania gospodarki	Nie dotyczy

Realizacja RPS przyczyni się do osiągnięcia poniższych celów.

1. Cel szczegółowy 1: Wysoka pozycja konkurencyjna

Poprawa pozycji konkurencyjnej gospodarki regionu nastąpi poprzez wzmocnienie innowacyjności oraz adaptacyjności pomorskich przedsiębiorstw, a także wzrost ich rozpoznawalności na arenie międzynarodowej. Drugim obszarem poprawy konkurencyjności gospodarki będzie wzrost jej produktywności poprzez wdrożenie bardziej efektywnych metod zarządzania oraz lepsze usprzętowanie stanowisk pracy. Efektem podejmowanych działań będzie także wzrost odporności przedsiębiorstw funkcjonujących w regionie na zmienne warunki wynikające ze zmian rynku, technologii oraz klimatu.

W ramach Celu podjęte zostaną działania służące:

- zwiększeniu aktywności innowacyjnej oraz B+R w regionie oraz wzmocnieniu współpracy interdyscyplinarnej i międzysektorowej, szczególnie sektora naukowo-badawczego i biznesu (Priorytet 1.1);
- poprawie zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw do zmian (rynkowych, technologicznych, klimatycznych) i wykorzystania potencjału wynikającego z nowych trendów oraz technologii, czego efektem będzie wzrost produktywności, a także bardziej efektywne wykorzystanie zasobów i zmniejszenie emisyjności gospodarki. Proces transformacji przedsiębiorstw wspomagany będzie przez profesjonalne i specjalistyczne usługi dostosowane do ich potrzeb oraz usługi informacyjne pozwalające zwiększyć skalę dotarcia do MŚP (Priorytet 1.2);

- wzmocnieniu marki gospodarczej regionu, której efektem będą silniejsze marki pomorskich przedsiębiorstw i produktów z nimi związanych, wzrost aktywności eksportowej przedsiębiorstw, w szczególności w zakresie produktów i usług o wyższym poziomie zaawansowania technologicznego, sprofilowana i kompleksowa oferta dostępna dla nowych i obecnych w regionie inwestorów, rozwijający się przemysł spotkań, a także rosnąca konkurencyjność pomorskich uczelni (Priorytet 1.3).

2. Cel szczegółowy 2: Atrakcyjny rynek pracy

W ramach Celu podjęte zostaną działania ukierunkowane na poprawę warunków rozwoju zawodowego pracujących i poszukujących pracy mieszkańców Pomorza, w tym osób ze szczególnymi potrzebami i migrantów. Wzmacniane będą adaptacyjność i potencjał rozwojowy pomorskich przedsiębiorstw, uwzględniając konsekwencje wynikające ze zmian pokoleniowych i wykorzystując potencjał zawodowy kobiet. Realizacja nastąpi poprzez:

- wzmacnianie postaw przedsiębiorczych, wspieranie zakładania działalności gospodarczej, wspieranie rozwoju talentów i umiejętności oraz popularyzację kształcenia ustawicznego, w szczególności w zakresie ISP oraz branż kluczowych dla gospodarki, w tym branż związanych z gospodarką morską, ze szczególnym uwzględnieniem offshore (Priorytet 2.1);
- wspieranie przedsiębiorców w tworzeniu atrakcyjnych miejsc pracy poprzez inspirowanie zmian w organizacji i zarządzaniu dla uzyskania synergii pomiędzy celami przedsiębiorstwa i satysfakcją oraz bezpieczeństwem pracowników, a także wspieranie dostępności i jakości oferty zorganizowanych form opieki nad dziećmi do lat 3 (Priorytet 2.2);
- poprawianie dostępu do wiedzy i informacji o gospodarce i rynku pracy w oparciu o bieżący monitoring zjawisk oraz identyfikację scenariuszy rozwoju społeczno-gospodarczego regionu (Priorytet 2.3);
- otwarty dialog pomiędzy partnerami rynku pracy sprzyjającego m. in. sieciowaniu instytucji, tworzeniu platform współpracy i integracji środowisk mających wpływ na rynek pracy oraz dążeniu do wykorzystania najnowszych narzędzi informatycznych.

3. Cel szczegółowy 3: Inspirująca oferta turystyczna i czasu wolnego

Głównym założeniem jest rozwój turystyki zrównoważonej, minimalizującej negatywne skutki jej oddziaływania na środowisko przyrodnicze i przyczyniającej się do uniknięcia zjawiska overtourismu. Przygotowana oferta będzie pokonywała barierę sezonowości angażując przedsiębiorstwa regionu.

Realizacja celu nastąpi wskutek podjęcia interwencji inwestycyjnej w głównej mierze, w zakresie infrastruktury sieciowej szlaków rowerowych czy konnych oraz infrastruktury wodnej, kajakowej i żeglarskiej. Bazująca na istniejącej i powstającej infrastrukturze, wysokojakościowa oferta, dzięki wypracowanym standardom jej

przygotowania, zasadom współpracy branży i zarządzania ofertą, wpłynie na zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu i zainteresowania potencjalnych konsumentów.

Zgodnie z trendami większa uwaga zostanie zwrócona na rozwój usług uzdrowiskowych czy gastronomicznych, mając cały czas na uwadze walory przyrodnicze i kulturowe. Istotne będzie również wsparcie przemysłu spotkań, który ma duży wpływ na wykorzystanie turystycznej atrakcyjności destynacji.

Podjęcie planowanych działań powinno w rezultacie zdywersyfikować ruch turystyczny w regionie, biorąc pod uwagę przestrzeń i czas.

3. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu RPS została opracowana w oparciu o art. 46 ust. 1 pkt 1 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

26 stycznia 2021 r. Zarząd Województwa przyjął uchwałę w sprawie uzgodnienia z właściwymi organami stanowiska dotyczącego zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu RPS. Stanowisko to przekazano do uzgodnień:

1. Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Gdańsku,
2. Pomorskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu,
3. Dyrektorowi Urzędu Morskiego w Gdyni.

Do projektu RPS w wersji po konsultacjach społecznych, przyjętego uchwałą nr 442/248/21 z dnia 6 maja 2021 r., sporządzona została przez Pomorskie Biuro Planowania Regionalnego Prognoza oddziaływania na środowisko, którą Zarząd Województwa pomorskiego przyjął Uchwałą nr 518/255/21 w dniu 1 czerwca 2021 r.

W Prognozie oddziaływania na środowisko projektu RPS zawarte zostały rekomendacje i propozycje uzupełnienia zakresu interwencji projektu RPS: dwie uwagi o charakterze ogólnym, które odnosiły się do zbyt ogólnego charakteru treści projektu RPS, w szczególności w obszarze B+R oraz klimatu oraz pięć uwag o charakterze szczegółowym.

Wszystkie propozycje i uwagi zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko projektu RPS zostały przeanalizowane w aspekcie zasadności i możliwości ich uwzględnienia w RPS. Szczegółowy opis sposobu, w jaki zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione w RPS, znajduje się w załączniku nr 1 do niniejszego podsumowania.

4. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

1 czerwca 2021 r. Zarząd Województwa Pomorskiego uchwałą nr 518/255/21 przyjął Prognozę oddziaływania na środowisko projektu RPS i przekazał ją wraz z projektem RPS, przyjętym przez Zarząd Województwa Pomorskiego uchwałą nr 442/248/21 z dnia 6 maja 2021 r. do zaopiniowania przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku, Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni.

Projekt RPS wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko zaopiniowali:

1. Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny (znak pisma: ONS.9022.3.16.2021.MS z dnia 19 lipca 2021 r.),
2. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku (znak pisma: RDOŚ-Gd-WOO.410.23.2021.IBA.2 z dnia 9 lipca 2021 r.),
3. Dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni (znak pisma: INZ.8103.9.2.2021.AD z dnia 1 lipca 2021 r.).

Wszystkie zgłoszone uwagi właściwych organów zostały rozpatrzone w pracach nad RPS, a szczegółowy sposób i zakres ich uwzględnienia w RPS został przedstawiony w tabeli w załączniku nr 2 do niniejszego podsumowania.

5. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione zgłoszone uwagi i wnioski

Uchwałą nr 442/248/21 z dnia 6 maja 2021 r. Zarząd Województwa Pomorskiego przyjął projekt RPS po konsultacjach społecznych, prowadzonych w oparciu o wymogi wynikające z Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, trwały 43 dni w okresie od 22 stycznia 2021 r. do 5 marca 2021 r. Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 26 stycznia 2021 r. Zarząd Województwa przyjął uchwałę w sprawie uzgodnienia z właściwymi organami stanowiska dotyczącego zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu RPS. Stanowisko to przekazano do uzgodnień:

- 1) Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Gdańsku,
- 2) Pomorskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu,
- 3) Dyrektorowi Urzędu Morskiego w Gdyni.

Do projektu RPS z dnia 6 maja 2021 r. sporządzona została Prognoza oddziaływania na środowisko, którą Zarząd Województwa pomorskiego przyjął uchwałą nr 518/255/21 w dniu 1 czerwca 2021 r.

W ramach prowadzonej procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu RPS ogłoszono konsultacje projektu RPS w zakresie gospodarki, rynku pracy, oferty turystycznej i czasu wolnego wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, które trwały od 2 czerwca do 22 czerwca 2021 r.

Projekt RPS wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko został umieszczony na stronie internetowej dedykowanej SRWP 2030 - www.strategia2030.pomorskie.eu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Ogłoszenie o konsultacjach opublikowano w prasie o zasięgu regionalnym, a także na tablicy ogłoszeń UMWP oraz w Biuletynie Informacji Publicznej UMWP.

W ramach konsultacji uwagi i wnioski zgłosiło 5 podmiotów. Zostały one rozpatrzone przy opracowywaniu ostatecznej wersji RPS. Pełna dokumentacja dotycząca uwag i wniosków zgłoszonych procesie konsultacji, jak również sposobu i zakresu w jakim zostały uwzględnione, dostępna jest w Departamencie Rozwoju Gospodarczego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, a także dołączona została w formie załącznika do niniejszego podsumowania (Załącznik nr 3).

6. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone

Podstawowym aktem prawnym regulującym transgraniczną ocenę oddziaływania na środowisko w Polsce jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która w Dziale VI określa zasady postępowania w sprawach transgranicznego oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 104 ww. ustawy w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji projektów polityk, strategii, planów lub programów przeprowadza się postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko. Tym samym podstawą do podjęcia oceny transgranicznej jest stwierdzenie możliwości wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania w wyniku realizacji któregośkolwiek z zamierzeń RPS.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1776) granica państwowa na morzu przebiega w odległości 12 mil morskich od linii podstawowej, lub po zewnętrznej granicy red włączonych do morza terytorialnego. W związku z powyższym oddziaływania, które mogłyby wystąpić za granicą państwową zarówno na morzu jak i na lądzie¹ można określić oddziaływaniami transgranicznymi.

W ramach prac nad Prognozą oddziaływania na środowisko projektu RPS przedstawiono uwarunkowania środowiskowe oraz analizę zapisów projektu RPS oraz określono prognozowany wpływ na środowisko określonych w tym dokumencie celów strategicznych, celów operacyjnych oraz ukierunkowań tematycznych. Nie zidentyfikowano prognozowanych oddziaływań, które potencjalnie mogłyby znacząco oddziaływać transgranicznie. Projekt RPS jest dokumentem o ogólnym charakterze, nie wskazującym w zdecydowanej większości przypadków konkretnych lokalizacji, jak i szczegółowego harmonogramu wdrażania oraz realizacji priorytetów.

W związku z czym potencjalne oddziaływanie będzie się wiązać przede wszystkim z lokalizacją, zakresem, technologią, organizacją i harmonogramem prac, które zostaną określone w późniejszym czasie. W niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko określono działania polegające na unikaniu, zapobieganiu, łagodzeniu potencjalnych negatywnych oddziaływań projektu RPS na środowisko.

Ochrona i ocena wpływu na środowisko, w tym identyfikacja potencjalnych oddziaływań transgranicznych realizowana jest na wczesnym etapie opracowywania dokumentów strategicznych, planów i programów, ponieważ przed przyjęciem dokumentów przeprowadzana jest strategiczna ocena oddziaływania na środowisko. Dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przeprowadzana

¹ „Granica państwowa”, jest powierzchnia pionowa przechodząca przez linię graniczną, oddzielająca terytorium państwa polskiego od terytoriów innych państw i od morza pełnego.

jest ocena oddziaływania na środowisko, obligatoryjnie obejmująca identyfikację oddziaływań transgranicznych. Tym samym stosowana jest zasada przezorności i jak najwcześniejszej identyfikacji oraz zapobiegania potencjalnym negatywnym oddziaływaniom transgranicznym.

Na podstawie dostępnych informacji zawartych w dokumentach krajowych, w Prognozie oddziaływania na środowisko projektu RPS zidentyfikowano planowane inwestycje, jakie mogą być realizowane w województwie pomorskim lub częściowo na lądzie oraz na Morzu Bałtyckim, mogące powodować oddziaływania transgraniczne i wymieniono je w Prognozie oddziaływania na środowisko projektu RPS wraz z informacją, w jakim trybie przeprowadzana jest lub będzie ocena transgraniczna. Przedsięwzięcia te nie wynikają jednak z przesądzeń projektu SRWP 2030, ale stanowią istotne uwarunkowanie zewnętrzne, które może mieć wpływ na sposób realizacji projektowanego dokumentu.

Podsumowując, na podstawie przeprowadzonej oceny wpływu na środowisko, nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań transgranicznych w wyniku realizacji projektu RPS. Co więcej, projekt RPS będzie powodował pozytywne oddziaływania na środowisko, również w kontekście transgranicznym, poprzez trwałą i zrównoważony rozwój w wymiarach środowiskowym, społecznym i gospodarczym.

7. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Monitoring skutków realizacji postanowień RPS będzie prowadzony regularnie. Proces monitorowania i oceny RPS będzie elementem Pomorskiego Systemu Monitoringu i Ewaluacji (PSME) oraz obejmie wykorzystanie szeregu narzędzi służących do opracowania rocznych raportów z realizacji RPS.

Podstawowymi narzędziami monitorowania realizacji RPS będą:

1. baza informacji i wskaźników określonych na poziomie celów szczegółowych, priorytetów i działań. Każdy wskaźnik oprócz wartości będzie zawierać metrykę obejmującą definicję, jednostkę pomiaru, częstotliwość pomiaru i źródło danych.
2. badania, ewaluacje, opracowania studialne, ekspertyzy, analizy, służące zaspokojeniu potrzeb informacyjnych związanych z monitorowaniem i ewaluacją RPS.

Podstawą monitorowania i ewaluacji RPS będą raporty z realizacji. Zakłada się, że będą one zawierać stały zakres informacji, w tym obejmą m.in.:

1. analizę trendów społeczno-gospodarczych zachodzących w województwie, w zakresie wynikającym z Programu;
2. narzędzia realizacji Programu;
3. analizę postępu realizacji celów i priorytetów Programu;
4. analizę zmian wartości założonych wskaźników;
5. analizę rzeczowo-finansową podjętych działań;
6. ocenę stopnia zaawansowania przedsięwzięć strategicznych realizowanych w ramach Programu;
7. ocenę postępu realizacji zobowiązań SWP w zakresie Programu, wynikających ze SRWP;
8. wnioski dotyczące istotnych problemów zidentyfikowanych w trakcie realizacji Programu;
9. rekomendacje w zakresie planowanych działań.

Bardzo ważną rolę w procesie wdrażania RPS będą odgrywały badania ewaluacyjne, których wyniki, wraz z ewentualnymi rekomendacjami, będą przedstawione w raportach z realizacji. Będą one stanowić wsparcie do oceny sprawności systemu wdrażania RPS, jak też wpływu jego realizacji na rozwój regionu i osiągnięcie celów SRWP 2030.

Narzędziem monitoringu będzie Pomorski System Monitoringu i Ewaluacji (PSME), którego podstawowym celem funkcjonowania jest efektywne wsparcie procesu decyzyjnego związanego z planowaniem rozwoju województwa, w tym z wykorzystaniem zasobów (głównie finansowych) kierowanych na realizację

Strategii 2030. Zakres działania PSME obejmuje przede wszystkim następujące zadania:

- systemową obserwację działań prowadzonych na rzecz realizacji Strategii oraz ich efektów;
- analizę zmian społecznych, gospodarczych oraz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym regionu, ze szczególnym uwzględnieniem tych, które są związane z realizacją Strategii;
- ocenę postępów realizacji RPS oraz powiązanych z nimi programów operacyjnych, a także ocenę osiągniętych dzięki nim efektów;
- ocenę efektów realizowanych w regionie wspólnotowych, krajowych i regionalnych polityk publicznych;
- formułowanie prognoz i scenariuszy rozwoju regionu.

Realizacja celów szczegółowych RPS mierzona będzie z wykorzystaniem wskaźników kontekstowych, obrazujących ogólny stan w województwie, będący efektem wielu, w dużym stopniu niezależnych od realizacji projektu RPS, interwencji. Łącznie w projekcie RPS określono 10 wskaźników kontekstowych, których wartości będą pozyskiwane przede wszystkim z Głównego Urzędu Statystycznego.

Stopień realizacji poszczególnych priorytetów monitorowany będzie przez wskaźniki rezultatu, obrazujące efekt (rezultat) podejmowanych w danym priorytecie działań. Łącznie w projekcie RPS określono wskaźniki rezultatu, dla których dane niezbędne do szacowania ich wartości będą pozyskiwane z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego a także z Głównego Urzędu Statystycznego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Pomorskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej.

Poszczególne działania będą z kolei monitorowane przy pomocy przypisanych im wskaźników produktu, które mają obrazować w sposób liczbowy efekt (produkt) realizacji konkretnego działania. Dla większości działań przewidziano jeden lub dwa wskaźniki produktu, a dla jednego sześć wskaźników produktu. Ich wartości będą szacowane na podstawie informacji będących w dyspozycji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego a także z Pomorskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej i Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

Wyniki analiz dotyczących wzrostu bądź spadku powyższych wskaźników względem sytuacji wyjściowej powinny umożliwić identyfikację ewentualnych zagrożeń i zmian w województwie oraz prezentować postępy (bądź ich brak) w realizacji projektu RPS.

Zawarty w projekcie RPS katalog wskaźników może nie być wystarczający do monitoringu skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Wynika to przede wszystkim z charakteru podejmowanych w ramach RPS działań dotyczących przede wszystkim tematyki gospodarki, rynku pracy, oferty turystycznej i czasu wolnego. Zakres ten nie

wyklucza jednak możliwości wystąpienia pozytywnych lub negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na ludzi, jednak wydaje się, że ich faktyczna identyfikacja możliwa będzie dopiero na etapie przygotowań do realizacji konkretnych inwestycji.

RPS stanowi jeden z pięciu dokumentów operacjonalizujących SRWP 2030, a jego zakres tematyczny jest zawężony do kwestii gospodarki, rynku pracy, oferty turystycznej i czasu wolnego. Monitoring realizacji wszystkich regionalnych programów strategicznych będzie składał się na pełny obraz wpływu interwencji samorządu województwa na region, w tym jego środowisko. Dlatego zakres monitoringu PSME, w szczególności zbierane i analizowane wskaźniki, musi uwzględniać szerszy niż tylko ujęty w ocenianym projekcie RPS zakres interwencji i związane z tym oddziaływania.

Katalog wszystkich analizowanych w ramach PSME wskaźników służy między innymi dokonywaniu cyklicznej oceny skutków realizacji postanowień niniejszego projektu RPS (jako jednego z elementów uszczegóławiających SRWP 2030) w zakresie oddziaływania na środowisko.

8. Spis załączników

1. Sposób i zakres uwzględnienia uwag i rekomendacji zawartych w Prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu RPS.
2. Sposób i zakres uwzględnienia opinii właściwych organów o których mowa w art. 57 i art. 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 247).
3. Sposób i zakres uwzględnienia uwag i wniosków do projektu RPS zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa na podstawie art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 247).